

Стрільчук Юлія Ігорівна
к.е.н., доцент кафедри банківської справи та страхування
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна

БАНКИ У ЗЕЛЕНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Тези присвячено проблемі становлення та розвитку зеленої економіки, що сприяє досягненню Цілей сталого розвитку ООН. Визначено важливу роль фінансового сектору в цілому та банків зокрема у переході до зеленої економіки та фінансуванні екологічних проектів.

Ключові слова: *зелена економіка, банки, сталий розвиток.*

Наприкінці ХХ століття в економічній науці сформувався окремий напрямок, який отримав назву «зелена економіка». У 1989 р. концепція зеленої економіки була вперше представлена уряду Великобританії групою провідних економістів-екологів, що і дало поштовх її подальшому розвитку та визначило місце зеленої економіки у забезпеченні сталого розвитку [1]. Інклюзивна зелена економіка розглядається як економіка, яка покращує добробут людей і створює соціальну справедливість, одночасно зменшуючи екологічні ризики та сприяючи швидшому досягненню Цілей сталого розвитку.

Основними постулатами зеленої економіки є створення такого суспільства, де усі мали б доступ до необхідних ресурсів, чисте повітря, воду та ґрунт, могли вести здоровий спосіб життя, мали безкоштовну освіту протягом життя, систему охорони здоров'я, громадський транспорт, а також були забезпечені робочими місцями на підприємствах, які сприяють розвитку і покращенню громад, а не лише приносять прибутки власникам [2]. За останнє десятиліття концепція зеленої економіки стала стратегічним пріоритетом для багатьох урядів та отримала підтримку на міжнародному рівні.

З моменту свого заснування в 1972 році Програма ООН з навколишнього середовища (UNEP) є глобальним органом, який встановлює екологічний порядок денний, сприяє узгодженій реалізації екологічного виміру сталого розвитку в системі ООН і служить авторитетним захисником глобального навколишнього середовища [3]. Важливу роль у створенні та розвитку бізнесу, що сприяє переходу до нової парадигми розвитку економіки на основі врахування концепції зеленої економіки, відіграє фінансовий сектор, який забезпечує перерозподіл ресурсів на підтримку екологічних проектів. У рамках програми UNEP було створено Фінансову ініціативу (UNEP FI), яка являє собою велику мережу банків, страхових компаній та інвесторів, що спільно координують дії в усій фінансовій системі для забезпечення більш стійкої глобальної економіки. Заснована в 1992 році, UNEP FI була першою організацією, яка залучила фінансовий сектор до сталого розвитку та розробила Принципи відповідального інвестування, що використовуються в усьому світі.

Скликані Секретаріатом у Женеві, більш ніж 400 банків і страхових компаній з активами понад 100 трлн дол. США працюють разом для того, щоб сприяти впровадженню Принципів відповідальної банківської діяльності та Принципів сталого страхування, розроблених даною ініціативою. Фінансові установи співпрацюють з UNEP FI, створюючи та впроваджуючи практичні рекомендації та інструменти для позиціонування свого бізнесу з метою переходу до сталої та інклюзивної економіки [4].

Слід відзначити, що для переходу до «зеленої» економіки комерційним банкам як основним драйверам даного процесу необхідно вносити зміни у власні стратегії кредитування з метою розширення кредитування, спрямованого на розвиток підприємств з низьким рівнем викидів вуглецю, зеленої енергетики, проектів, що сприяють переходу до використання відновлюваних джерел енергії, впровадження нових енергозберігаючих технологій.

Варто зауважити, що надзвичайно важливу роль в мотивації комерційних банків розвивати кредитування зелених проектів відіграє грошово-кредитна політика та позиція центрального банку у даному питанні. Для формування сталої банківської системи, яка б сприяла розвитку зеленої економіки, покращенню екологічної сфери, недостатньо зусиль окремих фінансових установ, а необхідне впровадження комплексного підходу на макrorівні. Крім того, необхідно забезпечити взаємодію основних стейкхолдерів, таких як бізнес, фінансовий сектор та уряд, які спільними зусиллями можуть забезпечити формування необхідних умов та середовища для вирішення наявних проблем і визначення пріоритетних напрямів для розвитку зеленої економіки у країні.

Отже, можна зробити висновки, що питання переходу до зеленої економіки не втрачає своєї актуальності, оскільки це сприятиме швидшому досягненню Цілей сталого розвитку, визначених ООН, до яких приєдналася і Україна. Важливу роль у створенні та розвитку екологічних проектів відіграє фінансовий сектор, зокрема банківська система, від якої значною мірою залежить адекватність перерозподілу фінансових ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Green economy. Sustainable Development Goals Knowledge Platform. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?menu=1446> (accessed 05 March 2023).
2. The Green Economics Institute. Celebrating 20 Years of Green Economics. URL: <https://www.greeneconomicsinstitute.com/about> (accessed 05 March 2023).
3. About UN Environment Programme. URL: <https://www.unep.org/about-un-environment> (accessed 04 March 2023).
4. UNEP Finance Initiative. UNEP. URL: <https://www.unep.org/explore-topics/green-economy/what-we-do/finance-initiative> (accessed 0 March 2023).